

Ministerie van Buitenlandse Zaken

Aan de Voorzitter van de
Tweede Kamer der Staten-Generaal
Binnenhof 4
Den Haag

Directie Europa
Bezuidenhoutseweg 67
2594 AC Den Haag
Postbus 20061
Nederland
www.rijksoverheid.nl

Onze Referentie
DEU-0614/2014

Uw Referentie
2014Z23086

Datum 16 december 2014

Betreft Beantwoording vragen van de leden Omtzigt en Verheijen over de massale arrestatie van journalisten, de afkeurende reactie van de Europese Commissie en de mogelijke gevolgen voor de steun vanuit de EU aan Turkije

Hierbij bied ik u de antwoorden aan op de schriftelijke vragen gesteld door de leden Omtzigt en Verheijen over de massale arrestatie van journalisten, de afkeurende reactie van de Europese Commissie en de mogelijke gevolgen voor de steun vanuit de EU aan Turkije. Deze vragen werden ingezonden op 15 december 2014 met kenmerk 2014Z23086.

De Minister van Buitenlandse Zaken,

Bert Koenders

Antwoorden van de Minister van Buitenlandse Zaken op vragen van de leden Omtzigt (CDA) en Verheijen (VVD) over de massale arrestatie van journalisten, de afkeurende reactie van de Europese Commissie en de mogelijke gevolgen voor de steun vanuit de EU aan Turkije.

Directie Europa

Onze Referentie
DEU-0614/2014

Vraag 1

Heeft u kennis genomen van de massale arrestatie van Turkse journalisten het afgelopen weekend?

Antwoord

Ja.

Vraag 2

Deelt u de mening van Hoge vertegenwoordiger Mogherini en commissaris Hahn dat "de politie invallen en arrestatie van journalisten en vertegenwoordigers van de media vandaag in Turkije zijn incompatibel met media vrijheid, een kernprincipe van democratie" (statement 14/2640 van de EU Commissie van 14 december)?

Antwoord

Ja.

Vraag 3

Herinnert u zich de afspraken 'more for more' en 'less for less' in het kader van de zogenaamde 'pre-toetredingsgelden', waarbij er ook expliciet sancties zouden zijn voor landen die willen toetreden tot de Unie wanneer zij zich afwenden van de Europese waarden?

Antwoord

Zoals aangegeven in de brief aan uw Kamer over de instrumenten van het extern beleid (Kamerstuknummer 21 501-20 Nr. 837, 24 januari 2014) is het pre-toetredingsinstrument (IPA) voor de periode 2014-2020 aangepast in de zin dat er een duidelijkere koppeling is gemaakt tussen hervormingen en steun; waarbij middelen meer worden ingezet ter ondersteuning van belangrijke maar weerbarstige hervormingen waaronder op het terrein van de rechtsstaat. Nederland heeft hier tijdens de onderhandelingen over de IPA-verordening ook voor geijverd. In het geval van Turkije heeft deze nieuwe benadering geleid tot een groter aandeel van middelen op het gebied van de rechtsstaat (toename van 19 procent). Dit betreft nieuwe programma's die in de loop van volgend jaar gaan lopen.

De IPA-verordening voorziet eveneens in een *performance reward* voor de (potentieel) kandidaat-lidstaten. Deze biedt de mogelijkheid landen die goed hervormen te 'belonen' in de vorm van meer steun (more for more) en landen die achterblijven te korten (less for less). De Commissie werkt deze performance reward nog nader uit en voorziet een overall weging bij de mid-term review van IPA in 2017. Overigens zijn tussentijdse kortingen ook mogelijk, zoals in het geval van Bosnie-Herzegovina dat in 2013 50 procent gekort werd op IPA-steun. Deze 50 procent korting werd onlangs voor de periode 2014-2017 gehandhaafd. Voor een korting van IPA-middelen voor Turkije bestaat geen steun. Beslissingen hierover geschieden met QMV.

Vraag 4

Deelt u de mening dat Turkije totaal de verkeerde kant opgaat en dat het tijd is om de toetredingssteun (IPA-II gelden) van de Europese Unie aan Turkije te bevriezen en/of te korten?

Directie Europa

Onze Referentie
DEU-0614/2014

Antwoord

Recente ontwikkelingen in Turkije baren zorgen. Arrestaties van journalisten en invallen bij media druisen rechtstreeks in tegen de democratische beginselen van de Unie en zijn onverenigbaar met mediavrijheid. Nederland verwacht van Turkije als kandidaat-lidstaat dat het zich committeert aan Europese waarden. Wat het afgelopen weekend is gebeurd, is duidelijk in strijd daarmee.

De conclusies van de Raad Algemene Zaken over het uitbreidingsproces bevatten op voorstel van Nederland een duidelijke veroordeling van de recente politie-invallen en arrestaties van journalisten en mediavertegenwoordigers. Nederland heeft tijdens de Raad eveneens gewezen op de prestatiebeloning die in de nieuwe IPA-verordening verankerd zit en ervoor gepleit dat de huidige ontwikkelingen consequenties zouden moeten hebben voor de financiële steun aan Turkije. De Commissie steunde de Nederlandse oproep om kritisch te blijven kijken naar hoe we IPA-geld uitgeven en hierin de belangen van de Unie scherp in het oog te houden. Hoewel er geen steun was onder andere lidstaten om verdergaande stappen ten aanzien van IPA te zetten, bevatten de conclusies in de algemene IPA-paragraaf op Nederlands aandringen wel een verwijzing naar de relatie tussen voortgang in de implementatie van de pre-accessie strategie en financiële assistentie vanuit het pre-toetredingsinstrument. Het is aan de Commissie terzake voorstellen te doen. Nederland heeft daarbij zijn positie duidelijk gemarkeerd. Voor verdere informatie wordt uw Kamer verwezen naar het verslag van de RAZ van 16 december 2014.

Vraag 5

Bent u bereid dit voorstel op tafel te leggen bij de Raad Algemene Zaken op dinsdagochtend 16 december?

Antwoord

Zie het antwoord op vraag 4.

Vraag 6

Wilt u uitgebreid verslag doen van de discussie over Turkije in de Raad Algemene Zaken en deze vragen beantwoorden voor dinsdagavond, zodat zij deel kunnen uitmaken van het debat over de Europe Raad in de Tweede Kamer op woensdag?

Antwoord

Ja.